

Κόλλυβα ετοιμάζουμε τα Ψυχοσάββατα (δηλ. τὰ Σάββατα πρίν τις Κυριακές της Απόκριω, της Τυρινής και της Α΄ Νηστειών της Μεγάλης Τεσσαρακοστής και το Σάββατο πριν την Κυριακή της Πεντηκοστής) καθώς και κάθε φορά που θέλουμε να τελέσουμε στο Ναό επιμνημόσυνη δέηση για την ανάπαυση των αγαπημένων κεκοιμημένων μας προσώπων. Τα κόλλυβα συμβολίζουν την κοινή ανάσταση των ανθρώπων. Δηλ, όπως ο σπόρος του σιταριού πέφτει στη γη, θάβεται και χωνεύεται και σαπίζει χωρίς όμως να φθαρεί και στη συνέχεια φυτρώνει καλύτερος και ωραιότερος, έτσι και το νεκρό σώμα του ανθρώπου θάβεται στη γη και σαπίζει, για να αναστηθεί και πάλι άφθαρτο και ένδοξο και αιώνιο. Την ωραία αυτή εικόνα μας δίδει ο απόστολος Παύλος στην Α΄ προς Κορινθίους Επιστολή (κεφ. 12, στίχοι 35-44). Την ίδια εικόνα για την Ανάστασή Του χρησιμοποίησε και ο Χριστός (ευαγγέλιο Ιωάννη, κεφ. 12, στίχ. 24).

Υ Λ Ι Κ Α (σκοπελίτικη συνταγή) :

*Μισό κιλό σιτάρι
Μισό κιλό φρυγανιά τριμμένη
Μισό κιλό αμυγδαλόψιχα τριμμένη (αποφλοιωμένη)
Μισό κιλό ζάχαρη χονδρή
¼ του κιλού ζάχαρη άχνη
2 φύλλα βάγια
Λίγο αλάτι
Λίγη κανέλλα
Μοσχοκάρυδο
Κύμινο*

Ε Κ Τ Ε Λ Ε Σ Η :

Καθαρίζουμε και πλένουμε το σιτάρι. Το βράζουμε για λίγο και αφού το στραγγίσουμε το ξαναβράζουμε με λίγο αλάτι και τα βάγια για αρκετή ώρα (περίπου 30 λεπτά) σε μέτρια φωτιά μέχρι να μαλακώσει το σιτάρι και να ανοίξουν οι σπόροι. Το στραγγίζουμε και το βάζουμε ανάμεσα σε δύο πετσέτες απλωμένο, για να στεγνώσει καλά. Στη συνέχεια αναμειγνύουμε τα υπόλοιπα υλικά (δηλ. τη φρυγανιά, την αμυγδαλόψιχα και τη ζάχαρη και από λίγη κανέλλα, μοσχοκάρυδο και κύμινο). Τα ρίχνουμε στο σιτάρι και αφού αναμείξουμε καλά, στρώνουμε την επιφάνεια του σιταριού και πασπαλίζουμε με μπόλικη ζάχαρη άχνη.

Κόλλυβο είναι βρασμένο σιτάρι, το οποίο σιτάρι είναι σύμβολο του ανθρώπινου σώματος, επειδή το ανθρώπινο σώμα τρέφεται και αυξάνει με το σιτάρι. Γι' αυτό άλλωστε και ο Κύριος παρομοίασε το θεο-υπόστατο Σώμα Του με το σπυρί του σιταριού, έτσι λέγοντας στο 12ο κεφάλαιο του κατά Ιωάννη αγίου Ευαγγελίου: «Το σπυρί του σιταριού εάν πέφτοντας στη γη δεν πεθάνει, μένει μοναχό του (και δεν πολλαπλασιάζεται), εάν όμως πεθάνει, πολύ καρπό φέρνει». Είπε εξάλλου και ο μακάριος Παύλος στην προς Κορινθίους Α' επιστολή (κεφάλαιο 16): «Εκείνο που εσύ σπέρνεις δεν ζωογονείται, εάν πρώτα δεν πεθάνει», και τούτο, γιατί θάβεται στη γη το νεκρό σώμα και σαπίζει, όπως ακριβώς συμβαίνει και με το σπυρί του σιταριού.

Απ' αυτή, λοιπόν, την παρομοίωση πήρε την αφορμή η Εκκλησία του Χριστού και τελεί τα αποκαλούμενα κόλλυβα, τόσο αυτά που προσφέρονται στις εορτές των αγίων, όσο και αυτά που προσφέρονται στα μνημόσυνα των κεκοιμημένων εν Χριστώ αδελφών μας.

Ο δεύτερος λόγος για τον οποίο βράζουμε το σιτάρι είναι, για να φανερώνεται με το βράσιμο η διάλυση και η φθορά των σωμάτων των κεκοιμημένων, των οποίων σύμβολα είναι τα κόλλυβα.

Και όπως το βρασμένο σιτάρι δεν μπορεί βέβαια να βλαστήσει με φυσικό τρόπο, μπορεί όμως και παραμπορεί με υπερφυσικό, δηλαδή με την άπειρη δύναμη του Θεού, ο οποίος μπορεί να πραγματοποιήσει τα πάντα, έτσι παρομοίως και τα νεκρά σώματα, τα οποία έχουν διαλυθεί στα μέρη από τα οποία συναρμόσθηκαν, δεν μπορούν βέβαια μ' φυσικό τρόπο να αναστηθούν και να ξαναζωντανέψουν, με υπερφυσικό όμως τρόπο, δηλαδή με την παντοδυναμία του Θεού, μπορούν και πάρα πολύ μάλιστα. Γι' αυτό όλοι ομολογούμε ότι η ανάσταση των νεκρών είναι έργο πού ξεπερνά όλους τους όρους της φύσεως.

(Αγίου Νικοδήμου του αγιορείτου)

Πηγή: <http://www.faneromenihol.gr>